

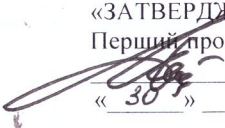
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

 Д. В. Бабенко

« 30 » 06 2021 р.

Гарант освітньої програми

 С. І. Павлюк

« 30 » 06 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма «Туризм» початкового рівня (короткий цикл) рівня вищої освіти
Освітній ступінь	Молодший бакалавр
Семестр	2-й
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Довгаль О.В., доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук dovgal@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук.

Протокол № 11 від «17» червня 2021 року.

Завідувач кафедри

 В.О. Ханстантинов

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету.

Протокол № 11 від «17» червня 2021 року.

Голова науково-методичної комісії

 Ю. Ю. Чебан

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту.

Протокол № 11 від «30» червня 2021 року.

Голова вченої ради

 О. В. Шебаніна

Миколаїв

2021

<p>1.Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>Основними принципами викладання та вивчення «Основи економічної теорії» є пізнання закономірностей формування та розвитку економічної системи суспільства, отримання теоретичних знань про специфіку функціонування виробничих відносин, а також особливості їх використання у господарській практиці.</p> <p>Предмет «Основи економічної теорії» покликаний сформувати свідомість здобувачів вищої освіти, пояснювати основоположні економічні категорії, економічні закони та принципи функціонування економічних систем, економічні відносини, господарський механізм і дії людей, спрямовані на ефективне господарювання в умовах обмежених ресурсів.</p> <p>Головне завдання «Основ економічної теорії» як дисципліни - надати здобувачам необхідні теоретичні знання основ економічної системи суспільства; ознайомити їх з основними досягненнями науковців світу в сфері розробки глобальних економічних проблем сучасності; навчити здобувачів аналізувати явища і процеси, що спостерігаються у народному господарстві країни.</p>
<p>2.Мета навчальної дисципліни</p>	<p><i>Мета:</i> набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок і вміння аналізувати реальні економічні процеси й приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.</p> <p>Основними <i>завданнями</i>, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - надати здобувачам необхідні теоретичні знання основ економічної системи суспільства; - ознайомити їх з основними досягненнями науковців світу в сфері розробки глобальних економічних проблем сучасності; - виробити у здобувачів відповідний світогляд відносно сучасних економічних явищ і процесів; - навчити здобувачів аналізувати явища і процеси, що спостерігаються у народно-господарській практиці, і робити відповідні висновки; - показати здобувачам можливості практичного творчого використання набутих знань. <p><i>Об'єктом</i> дослідження є економічна система (певна сукупність механізмів або інститутів функціонування й розвитку національної економіки).</p>

	<p><i>Предмет</i> основ економічної теорії — виробничі відносини між людьми (або їх дії) у процесі праці, безпосереднього виробництва товарів і послуг, а також у сфері їх обміну, розподілу та споживання.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>Вивчивши курс <i>здобувач вищої освіти повинен знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - загальнотеоретичні положення, що характеризують сутність, функціонування і розвиток економічної системи суспільства; - принципи і умови функціонування ринкової економіки; - особливості дії економічних законів, в умовах ринкової економіки; - моделі функціонування підприємств на комерційних засадах; - закономірності розвитку національної економіки в сучасних умовах; - сучасні особливості і перспективи розвитку світового господарства. <p>Вивчивши курс <i>здобувач вищої освіти повинен вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно орієнтуватися у теоретичному матеріалі курсу; - самостійно аналізувати сучасні економічні процеси; - реально і творчо оцінювати економічну ситуацію, що склалася в нашій країні; <p>визначити перспективи подальшого економічного розвитку</p>
<p>3. Компетентності</p>	<p>Лнк: Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують туризмознавство, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

	<p>ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.</p> <p>ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>								
4. Програмні результати навчальної дисципліни	<p>ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР15. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.</p>								
5.Опис навчальної дисципліни	<table border="1"> <tr> <td>Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:</td> <td><i>90 годин/ 3,0 кредити</i></td> </tr> <tr> <td>– лекції</td> <td><i>40 години/ 1,33 кредити</i></td> </tr> <tr> <td>– практичні заняття</td> <td><i>20 години/ 0,67кредиту</i></td> </tr> <tr> <td>– самостійна робота</td> <td><i>30 годин/ 1,00 кредит</i></td> </tr> </table>	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:	<i>90 годин/ 3,0 кредити</i>	– лекції	<i>40 години/ 1,33 кредити</i>	– практичні заняття	<i>20 години/ 0,67кредиту</i>	– самостійна робота	<i>30 годин/ 1,00 кредит</i>
Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:	<i>90 годин/ 3,0 кредити</i>								
– лекції	<i>40 години/ 1,33 кредити</i>								
– практичні заняття	<i>20 години/ 0,67кредиту</i>								
– самостійна робота	<i>30 годин/ 1,00 кредит</i>								

Календарний план

Змістовий модуль			Теми	Обсяг годин			Разом
№	назва	№	назва	ЛК	ПЗ	СР	
	Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку суспільства	1.	Предмет і метод економічної теорії	2	2	2	6
		2.	Суспільне виробництво, його фактори і результати. Відтворення.	2	1	2	5
		3.	Власність і її форми.	2	1	2	5
		4.	Товарне виробництво.	2	-	2	4
		5.	Гроші та їх функції. Грошовий обіг.	4	-	2	6
		Разом за змістовим модулем 1			12	4	10
2.	Змістовий модуль 2. Ринок як підсистема ринкової економіки	1.	Ринок і механізм його функціонування. Конкуренція та монополія в ринковій економіці.	2	1	2	5
		2.	Ринкова інфраструктура	4	1		7
		Разом за змістовим модулем 2			6	2	4
3.	Змістовий модуль 3.	1.	Економічні основи функціонування підприємства.	4	2		8

	Підприємство в системі ринкових відносин		Підприємництво.				
		2.	Аграрні відносини. Основи підприємництва в аграрному секторі.	2	2	2	6
		3.	Трудові відносини і заробітна плата. Доходи населення.	4	2	2	8
		Разом за змістовим модулем 3		10	6	6	22
4.	Змістовий модуль 4. Суспільне відтворення та механізм його функціонування	1.	Суспільне відтворення та його циклічність.	2	2	2	6
		2.	Фінансова система суспільства. Державний бюджет.	4	2	2	8
		3.	Державне регулювання ринкової економіки	2	2		6
		Разом за змістовим модулем 4		8	6	6	20
5.	Змістовий модуль 5. Сучасне світове господарство	1.	Світове господарство. Система міжнародних економічних відносин.	2	2	2	6
		2.	Міжародна економічна інтеграція та її розвиток в сучасних умовах. Економічні аспекти глобальних проблем	2	-	2	4
		Разом за змістовим модулем 5		4	2	4	10
Всього годин по навчальній дисципліні				40	20	30	90

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання

За всі види робіт упродовж семестру (виконання практичних вправ, тестування, опитування, контрольні роботи, обов'язкова самостійна та індивідуальна робота, результати неформальної освіти тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 60 балів.

Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: повнота і правильність відповіді під час усного опитування, виконання контрольної та самостійної роботи. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання завдань з дисципліни та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напрямку та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів,

індивідуальні завдання, творчі завдання, тестові завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2631>.

Графіки консультацій, проведення індивідуальних занять розміщено на сторінці кафедри <https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-ekonom-teor/>. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, день складання заліку.

Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 60 балів до сесії не допускаються. До складання заліку такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів. На заліку здобувач вищої освіти може набрати від 1 до 40 балів.

За будь-якої форми освіти перелік, зміст та оцінка роботи і знань здобувача є ідентичною.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

№	Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
			min	max	min	max
Змістовий модуль 1.						
1	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	5	1	2	5	10
	Робота в Moodle	5	1	2	5	10
	Підготовка доповіді, презентації на одну із тем дисципліни	1	2	3	2	3
	Підготовка власного, творчого завдання по темі.	1	2	3	2	3
Разом по змістовому модулю 1		x	x	x	14	26
Змістовий модуль 2.						
2	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	2	1	2	2	4
	Робота в Moodle	2	1	2	2	4
	Публікація наукових робіт	1	7	8	7	8
	Підготовка доповіді, презентації на одну із тем дисципліни	1	2	3	2	3
Разом по змістовому модулю 2		x	x	x	13	19

Змістовий модуль 3.						
3	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	3	1	2	3	6
	Робота в Moodle	3	1	2	3	6
	Участь у відкритих лекціях та диспутах, які проводяться в тому числі поза межами навчального закладу (програма, запрошення)	1	4	4	4	4
	Участь у вебінарах та семінарах з світоглядних, методологічних проблем з отриманням сертифікату, свідоцтва тощо	1	3	3	3	3
Разом по змістовому модулю 3		x	x	x	13	19
Змістовий модуль 4.						
4	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	3	1	2	3	6
	Робота в Moodle	4	1	2	4	8
	Підготовка власного, творчого завдання по темі	1	2	3	2	3
Разом по змістовому модулю 4		x	x	x	9	17
Змістовий модуль 5.						
5	Робота в аудиторії (опитування, диспут, бесіда тощо)	4	1	2	4	8
	Робота в Moodle	4	1	2	4	8
	Участь у вебінарах та семінарах з світоглядних, методологічних проблем з отриманням сертифікату, свідоцтва тощо	1	3	3	3	3
Разом по змістовому модулю 5		x	x	x	11	19
Разом		x	x	x	60	100
Залік		x	x	x	1-40	-
Разом по курсу дисципліни		x	x	x	61-100	100

Шкала оцінювання ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	зараховано
64-74	D	зараховано
60-63	E	зараховано
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)

0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)
7. Політика курсу	<p>Політика курсу визначається системою вимог, які пред'являються до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій. Академічна недоброчесність є несумісною з принципами викладання курсу. Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням творчих завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи з доповіддю додатково. 	
8. Інформаційні джерела	<p style="text-align: center;">1. Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Башнянин Г.І. Політична економія : навч. посіб. / ред. Г.І. Башнянин, Є.С. Шевчук. 4-те вид., переробл. і виправлене. Львів : Магнолія, 2017. 280 с. 2. Біліченко О.С. Економічна теорія: методичні матеріали для семінарських занять здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр. Миколаїв : МНАУ, 2020. 59 с. 	

3. Бондар І.С. Формування державної політики в сфері інноваційної діяльності : навч. посіб. / І.С. Бондар, В.Г. Горник, Ю.І. Горбань. Київ : Ліра-К, 2016. 280 с.
4. Економічна теорія : підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
5. Краус Н.М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін : монографія. Київ : ЦУЛ, 2016. 596 с.
6. Лесік І.М. Основи економічної теорії : метод. реком. для виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти ступеня бакалавр. Миколаїв : МНАУ, 2017. 68 с.
7. Несененко П. П. Історія економічних учень : навч. посіб. / П. П. Несененко, О.А. Артеменко. Одеса : ОНЕУ : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 448 с.
8. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень : навч. посіб. / Д.М. Пармаклі, С.В. Філіппова, Н.А. Добрянська. Одеса, 2018. 113 с.
9. Сало І.В. Становлення економіки України. (Від Київської Русі до 1917 року) : монографія / І.В. Сало. Суми : Університетська книга, 2016. 300 с.
10. Уразов А. У. Основи економічної теорії. / А. У. Уразов., І. В. Вікарчук . Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
11. Якобчук В.П. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / В.П. Якобчук, Ю.В. Богоявленська, С.В. Тищенко. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 476 с.

2. Допоміжна література

1. Dovgal Olena. The problem of online dependence of youth. Changing paradigm in Economics and Management Systeme. Volume II. Kherson : Publishing house OLDIPLUS, 2020. С. 140-147.
4. Dovgal O. V., Kravchenko M. V., Demchuk N. I., Odnoshevnaya O. A., Novikov O.Y., Andrusiv U. Y., Lesik I. M., Popadynets I. R. (2017). Methods of competitiveness assessment of agricultural enterprise in eastern Europe. Regional Science Inquiry, Vol. IX, (2), 231–241.

3. Інформаційні ресурси

1. Scott J. A Dictionary of Sociology [Електронний ресурс] / John Scott // University of Oxford. 2015. URL : <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199683581.001.0001/acref-9780199683581>.

4 Законодавчо-нормативні акти

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №

	<p>1556-VII. Кабінет Міністрів України URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.</p> <p>2. Про оплату праці : Закон в редакції від 01.01.2017 р. URL: : http:// zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80.</p> <p>3. Кодекс законів про працю України : Закон в редакції від 02.12.2017 р. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08.</p> <p>4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80</p> <p>5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14</p> <p>6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. URL: http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17.</p> <p>7. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 N 435-IV URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15.</p>
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Для здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами забезпечується доступність навчання, у т. ч. за допомогою системи Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua/course/).</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Робоча програма дисципліни, її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його наповненням розташовано на офіційних ресурсах Миколаївського національного аграрного університету: https://moodle.mnau.edu.ua/course/ https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2631</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:
доктором економічних наук, доцентом

О.В. Довгаль